

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Quòd religiosus nullam occasionem proficiendi prætermittat. Cap. xxxiv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

nium alloquutionum, aut secularium negotiorum calcent, & proterant. Religiosam vitam, quam agunt post secularium conuersionem constituunt, qui diligenter solent diuino cultui intendere, & ut sacrificio Missæ assistant, aut suas preculas recitent, omnia negotia sui status ablegare. Statum suum ignomina afficiunt, & ludibrio aspicientium exponunt; quoniam ipso opere, se religiosos esse, & ordinis sectatores erubescunt, quem in nullo seruare, & in omnibus præterire volunt, & dum seculariter uiuunt, & secularia publicè tractant, spiritualia uero importunis temporibus, quasi cum rubore præstât, ab omnibus irridentur. A rebus prophanis vacant, ut Deo vacent, & ipsi quasi vitam religiosam detestantes, & sanctissimas eius exercitationes odientes, ab his per totum diem vacant, ut sciendis nouitatibus, & uanitatibus interrogandis aut perscrutandis intendant, Ac demum à uita sanctorum & uirorum perfectorum se elongant, qui in suis piis studiis ordinem amant, ordinem enixè custodiunt, orationi lectioni, & rebus diuinis opportunas semper horas constituunt, & spiritualia exercitia omnibus præferunt. Ideo apud Dominum diuersimodè acceptantur obsequia feruidorum & tepidorum. Nam sicut ipse gratum habuit sacrificium Abelis, quod obtulit de primogenitis gregis sui, & de adipibus eorû, sacrificiû uero Caini aridioribus terræ fructibus oblatum. Spreuit: ita benignè ad obsequia feruidorum respicit, quæ sibi magno amore, & ardenti seruire, & congruis temporibus consecrantur, mûnera uero tepidorum dedignatur respicere, quæ sibi animo irreuerenti, & importunis temporibus, quæ ex uanitatibus supersunt, offeruntur.

Genes. 4.

Ordinem igitur in exercitationibus spiritualibus nobismetipsis constituamus, & illum, sine ulla, quantum fieri possit, interruptione seruemus. Omnes uideant vitam nostram, vitam ordinis esse, & nihil in ea, nisi secundum ordinem gubernari. Horis orationi, & meditationi destinatis, quæ præcipuè diei, & magis quietæ esse debent, orationi & meditationi insistamus: hora psalmodiæ, aut aliis precibus, aut examinationi cõscientiæ aut spiritali lectioni attributa, iisdem operibus occupemur; & si numquam solâ suo cursu cessat, nec à cæpto circulo retrogreditur, numquam nos (quoad fieri possit) inconstantes simus, aut nostri cursus ordinem peruertamus. Tria tamen sunt, quæ meritò exercitiorum spiritualium ordinem mutant, necessitas, charitas, & obedientia. Necessitas est, si aut corporis infirmitas, aut imbecillitas, aut aliquis successus humanus, cui non ualeamus obstare, ordinem præscriptum impediât. Tunc enim, quia homines sumus, quæ sunt hominum patienter à nobis sustinenda sunt, & uoluntas seruandi ordinem, sine ordinatis operibus obseruanda. Cauendum tamen, ne quod necessarium non est, nomine necessitatis se cõtegat, & quod faciliè uitare possemus, rei inuitabilis uelamento se operiat. Charitas est, si aliquid in proximorum utilitatè faciendum occurrat quod commodè in aliud tempus protelari nequeat, ut peccatoris confessio excipienda, concio habenda, dubitationi conscientiæ satisfaciendum. Nam tunc charitas dicat, ut dilato sancto exercitio, rebus proximi seruiamus. Vnde Thomas à Campis in illo suo libello, quem uiri spirituales semper præ manibus habent, ita ait: Pro nulla re mundi, & pro nullius hominis dilectione aliquid malum est faciendum: sed pro utilitate tamen indigentis, opus bonum aliquando intermittendum est, aut etiam pro meliori mutandum. Hoc enim pacto opus bonum nõ destruitur, sed in melius commuta-

Thom. à
Campis.
1. de con-
tempu
mundi. c.
15.

A tur. Sine charitate opus extèrnû nihil prodest: quicquid autem ex charitate agitur, quantumcumque etiam paruû sit, & despectum, totum efficitur fructuosum. Magis siquidem Deus pensat, ex quanto quis agit, quam quantum quis facit. Multum facit, qui multum diligit. Multum facit, qui rem bene facit. Bene facit, qui prius communitati, quam suæ uoluntati seruit. Quia uero charitatis opera, quando differri non possunt specialibus deuotionis studiis præponenda sunt, ideo religiosi suæ perfectionis cupidi, qui in animarum curam incumbunt, solent deuotionis studia in eas diei horas reuocare, quæ sunt magis quietæ, & à tumultu hominum secularium remota, quales sunt ad solis ortû, & ad solis occasum, ut sic prius & deuotius Deo uacent, & propriam uirtutem prouchant, reliquum uero diei tempus in animarum salutem impendunt, ex quo si aliquid occupatione externa uacuum fuerit, in studio sacrarum literarum, aut in sacra lectione collocant, & ita totos dies bene occupatos, & diuino numini consecratos indicant. Obedientia est, si tempore, quo aut orare, aut meditari, aut aliquid simile facere constitueramus, prælati aliquid aliud nobis faciendum iniungat. Quia præcepto superioris instante, ordo est obedire, & ordinem impositum nobis inuicere, & relicta oratione, aut cõtemplatione, aut alio quouis particulari opere, ad obediendum proferare. Tunc dicendum est nobis: Nõ mea uoluntas, sed tua fiat. Nam si obedientiæ opera, exercitiorum spiritualium obtentu, detrectare uolumus, & nos ipsos seducimus & uitio propriæ uoluntatis, nostra bona studia euidenter inficimus. Cum propria uoluntas sit, quæ non est Deo, & nobis communis, sed ipsi in prælato præcipiente contradicit. Obedientiæ filij, ait Bonauentura, se totos ad obediendum exponant, moxque ut prælati uocem audierint, quasi diuinitus imperetur, moram pati nesciant, sed relictis omnibus, ad iniuncta quæ fideliter exequenda, promoti deuotione consurgant, ut vicino obedientiæ pede, uelut uino momento, iubentis uocem, facti exhibitione sequantur. Perfecta obedientia sua imperfecta relinquit. Dicuntur autem nostra specialia opera, imperfecta relinqui, quia cæpta & non consummata manent, sed isto consummationis defectu, suam perfectionem accipiunt. Cum enim obedientiæ causa præciduntur, signum est, nos ea, cum per obedientiam licet, Dei uoluntate facere, & cum iussio superioris accedit, Dei etiam uoluntate prætermitti. Et pius, ac benignus Dominus, qui uidet nos siue in bono opere, siue in operis omissione, eius uoluntate quærere, solet quod obedientiæ causa dimissimus, postea ampliori gratia promouere, & potioribus donis cumulare. Necessitas igitur, & charitas, & obedientia quæ supra omnem ordinem sunt, ordinem nostrorum exercitiorum frangant, his uero, aut aliquo illorum non impediante, nos, repulsis occupationibus superuacuis, semper statutis horis in sanctum opus incumbamus, & nostram salutè ordinatè, constanter, & subtiliter operemur.

Matt. 26

Bonau. in
pæculo di
scip. p. 1. c.
4.

Quod religiosus nullam occasionem proficiendi prætermittat.

CAPVT XXXIV.

LEBRIS illa sententia, qua unus ex sapientibus huius sæculi medica artis à se elaboratum uolumen incepit; ars longa, & uita breuis, commodè potest spiritualibus rebus aptari, & de uita spiritali, & eius perfectione proferri. Que

Hippocratis
Aphe-
nismoru
1. cap.

tot

tot habet ad discenda, tot acquirenda, tot actione & labore præstada, vt nisi vires gratiæ aspiceremus, vix ad ea, non dico vita breuis, sed nec illorum antiquorum patrū anni sufficerent. Breuis est vita hominis, quæ velut cursor transit, vt auis volat, vt vmbra præterit, vt cogitatio euanescit, & vix cœpit, cum iam finem sibi insidiantem, & se ad victoriam parantem agnoscat. Lob ait: Breues dies hominis sūt, numerus mēsum eius apud te est.] Dauid dicit: Anni nostri sicut aranea meditantur; dies annorum nostrorum in ipsis, septuaginta anni. Si autem in potentatibus octoginta anni, & amplius eorum labor & dolor.] Iacobus clariùs explicat: Que est vita vestra? Vapor est ad modicum parens, & deinceps terminabitur.] Quid breuius eo, quod numquam stat, sed more fluminis rapidi non ad mare, sed ad non esse decurrit? Quid inutilius eo, quod inanibus occupationibus distentū, sapissimè sine villo fructu pertransit? Quid vilius eo, quod in modum vaporis dissipatur, & ad nidationem oculi nusquam comparat? Homo profectò vanitati similis factus est; dies eius sicut vmbra prætereunt, vt sicut nihil vanitate inanius, nihil vmbra instabilius est, ita humanā vitam, & inanem & instabilem, & breuissimā esse discamus. Nec Deus in nos crudelis fuit, dum post Adæ peccatum ita vitā nostram abbreviauit: Ideo enim illam breuem fecit, inquit Ambrosius, vt molestiæ eius, quæ prosperitate non poterant, temporis exiguitate finirentur.] Et ideo etiā (& quidē ego ita contemplo) vt ipse suam potentiam in humana imbecillitate monstraret, qui in tanta vitæ breuitate, artem longam perfectionis hominem docet: Nā rogo, quænam ars vita spiritali longior, & virtutis perfectione prolixior? Hoc homo discit, non tantum Deum cognoscere, sed Deum amore complecti, Deum ad se pertrahere, Deum actibus imitari. Hac discit, terram in cœlum conuertere, animale in spiritale, impurum in sanctum commutare. Hac discit seipsum, & omnia terrena continere, & suam mentem diuitiis numquam perituris ditare, & Dei puritatem ac sanctitatem induere. Quod si artes, quæ rerum creaturarum naturas considerant, longæ, id est, multum temporis ad sui adeptionem requirēt, appellentur, quātum hæc perfectionis ars cæteris non solum dignitate, sed & temporis, ad sui acquisitionem necessarij diuturnitate præstabit, quæ creatorem ipsum docet non tantum cognoscere, verum etiam vt sponsum complecti, & illi tamquam Domino famulari? Illi quidem, qui ex vilibus metallis, & multis variisque rebus, aurū se facturos promittūt, (quos alchimistas vocant) longa temporis spatia ad hanc conuersionem faciendam exposcunt: quam in immensum longiora requirentur, vt carnalis homo, in spiritualem, & terrestis in cœlestem commutetur? Profectò, ars longa, & vita breuis, sed in hoc potentia suam ac misericordiam commēdat Deus, quod artem longam breuiter ingerit, & non solum annosos homines, & senio confectos, sed & pueros, & teneras puellas, perfectione virtutis imbuat.

Iob. 14. P/al. 89.

Iacob. 4.

P/al. 143.

Ambros. ser. 42.

Cum ergo perfectionis ars longa sit, quæ docet peccata deltere, vitia extinguere, affectus moderari, virtutes acquirere, Deum amore complecti, & vitam cœlestem atque diuinam in terris institueret, necesse est, vt nos perfectioni assequendæ incessabili diligentia cooperemur, & vt in rem magnam, & non peruiam, sed planè difficilem & laboriosam incumbamus. Ne simus ex illis, qui dicebāt: Magister, volumus à te signum videre:] quod in nos quadret, cū nihil volumus à nobis exigi, & volumus omnia, quæ ad nostram emendationem pertinent, Domi-

Matt. 12.

num quasi per miraculum operari. In eo autem fo-

liter cooperabimur, si nullam occasionem proficiendi, & aliquid virtutis acquirendi perdamus. Qui enim occasiones proficiendi elabi sinunt, similes sunt mancipiis negligentibus, qui cum multa ab hero facienda susceperint, totum diem in ludis, in iocis, in comestationibus, & in rixis insumunt, & instante nocte nihil ex sibi iniunctis factum inueniūt, & nihil aliud nisi heri indignationem, increpationes, & verbera expectāt. Tales reuera sunt; qui cum se Deo cōsecrauerint, innumeras, quæ quotidie occurrunt, proficiendi occasiones contemnant. Nam suam salutem operandam acceperunt, & dū animi distentioni vacant, & nunc istum actum virtutis, nunc illum abiciunt, & vacui & inanes ad diem mortis accedunt, in quo Dominum suæ negligentia oburgatorem, & ultorem reperient. Eo verò se acerbiori multa dignos fatebuntur, quo Dominum nō tantum virtutem præcepisse, sed & negligentiam esse cauedam monuisse cognoscent. O quoties in cordibus eorum illud Saluatoris insonuit: Ambulate dum lucem habetis, vt non vos tenebræ comprehendant.] Quid ergo faciant, post hanc millies iteratam monitionem, si vacui ad mortem veniant, & non laborantes, sed oscitantes & iocantes à tenebris comprehendantur? Certè acrem reprehensionem expectabunt, scientes verissimum esse dictum Bernardi: Sicut condemnatus est, qui in vitiosa permanet voluntate; ita reprehensibilis est, qui in aliis non studet proficere.

Qui autem in omnibus studet proficere, hic nec reprehensioni locum dabit, nec licet ad finem perfectionis non veniat) sui laboris fructu carebit. Vnde & idem Bernardus ait: Ambulare, proficere est. Nō ambulatē sed sedentē à mortis tenebris comprehendendi, periculum est. Et quis sedet, nisi qui non curat proficere? Id cauetor: & si morte præoccupatus fueris, in refrigerio eris, dices Deo: Imperfectum meum viderunt oculi tui.] Et nihilominus in libro tuo omnes scribentur.] Qui omnes? Profectò, qui in desiderio proficiendi inueniuntur. Proficiētēs enim, si morte præoccupati fuerint, in eo quod eis deest perficiendi sunt.] O magna cōsolatio, quod à nobis non peruentio ad perfectionem, sed labor proficiendi, & enitendi solum exigitur. Imitentur proinde spirituales viri, falsæ & fugacis pulchritudinis amatores, qui indignissimum ducunt, aliquam occasionem, placēdi ei quam amat, prætermittere. An non sunt amatores veræ sapiētia, cuius decor numquam perit? An non sunt similes illi, qui dicebat: Hanc amaui, & exquisiui à iuuentute mea, & quæ sui spōsam mihi eā assumere, & amator factus sum formæ illius?] An non sunt (quod efficacius mouet) in isto amatore signati, qui à iuuentute sua, id est, ab ipso conuersionis initio perfectionis sapientiam in sponsam exquirūt? Quare non vt proci, huic in omnibus seruiunt, & occasiones placēdi ei, & ad suum amorem alliciēdi, quæ sunt omnes occasiones proficiendi, derelinquunt. Negotiator, & magna lucra magno voluntatis ardore quatit, & modica non spernit, sciens quia multa modica lucra vnum magnum faciunt, & non modicam accessionem suis diuitiis adiungunt. Eodem profus modo, si multiplicentur parui profectus, magna ipsi merita congerunt, & non paruam nostræ virtutis partem ipsi constituunt. Meritò proinde Paulus diligentissimus spiritualium mercium inuestigator, & auidissimus perfectionis mercator, modicos etiam virtutis profectus, tamquam modica lucra magni reputat. Cum enim minuta comoda attigisset, quæ alij Apostoli admitte-

bant,

bant,

Ioan. 12.

Bernard. ser. 15. ex paruis.

P/al. 138.

S. pient. 8.

1. Co. 9.

bant, ad onus prædicandi Euangelij ferendum, ait: Ego autem nullo horum usus sum,] quasi diceret. paruis etiam comodis abstinui, & in modicis quoque me ipsum negavi, & modicas etiam corporis mei utilitates abieci. Quare hoc? Bonum est, inquit, mihi magis mori, quam ut gloriam meam quis euacuet.] Licet commoditates, quis propter Christum desero, parua sint, tamen illa in vnum congesta, ingens præmium promerentur: adeo ut malletm vita ipsa, quam isto, quod spero, præmio priuari. Nec solus ipse modicos profectus amplectitur, sed & vult ut in illis querendis omnes ipsum imitentur. Id namque inter alia sonat mihi eius vox dicta ad Agrippam regem: Opto apud Deum, & in modico, & in magno; non tantum te, sed etiam omnes, qui audiunt, hodie fieri tales, qualis & ego sum.] In maioribus, & in minoribus optat omnes sui imitatores fieri, ut scilicet vniuersi, & magna opera virtutis faciant, & modica non omittant. Et merito primum in modico, & postea in magno vult, ut omnes suis vestigiis inhæreant, ne inordinata sit virtutis progressio: & ne ignoremus quoddam profectuum exiliorum contemptor, numquam erit excellentis sanctitatis imitator. Sed quid est occasiones proficiendi incidentes non spernere? forsitan enim aliquis ista legens, linguam, quam non nouerat, nunc audit, & nos modica exquiritentes non intelligit. Huic, ut intelligat, honestissimam ac fidelissimam Ruth in proficiendi formam proponamus. Illa quippe simul cum socru sua, mendicitate fame laborans, eius, quam matrem reputabat, veniam, ad querendum tantę necessitatis remedium, in hæc verba poposcit: Si iubes, vadam in agrum, & colligam spicas, quę fugerunt manus metentium, vbicumque clementis in me patris familias reperero gratiam. Annuente matre, abiit, & colligebat spicas post terga metentium. Et felix illam exigua annonę collectio; nam ex spicis a messoribus relictis, atque contemptis, ad mensam, & ex mensa ad lectum ditissimi Patriarchę, & ex lecto ad coniugium eius, & ad possessionem omnium, quę ipse habeat, hilariter properauit. Considera & tu similiter mendicitatem tuam, & expende famem tuam, quã ut cibi sumptione cõpescas, collige spicas a metentibus derelictas, & modicas proficiendi occasiones, quas magni in sui oculis spernunt, cõgrega in sinu tuum: & sic primum famem virtutis te cruciantem, vtrumque compesces: postea ad mensam, in qua satieris, id est, ad magna merita virtutis accedes: Deinde in lectum hominis diuitis admitteris, qui dicit tibi, ut non metuas, & dormias vsque mane:] & tandem ipse te in charissimam sponsam accipiet. Scio iam intelligis quod tendat huius historie mysterium, sed adhuc dubitas, quid ille spicę a te colligendę significent. Dicam ergo aperte, & tu meum scribendi laborem, sola, eius, quod dicturus sum, in Dei gloriam, executione compensa. Rogo te vnum tantum tuę vitę diem attentę considera, & videbis in eo innumerabiles proficiendi occasiones, quas perdis. Signum ad surgendum è lecto datū est, & tu in lecto aliquantulum moraris, ac si Deus ad surgendum, & orandum non te per illud signū vocaret. Ecce vnam, quam si fuisses amplexus, socordiam vicisses, diabolus te tenentem irrisisset, & bonum ac feruidū initium huius diei laboribus assignasset. Ad orationem, aut psalmodum cantū vocatus accedis, & in oratione, cum posses genu flexus, non ita, sed sedens; & in psalmodia non reclus, sed semi iacens assistis: ecce aliam: nam si debitam mentis reuerentiam erga diuinā maiestatem, corporis dispositione ostenderes, & te ipsum ad deuotionem & suscipiendam internam

A. 26.

Ruth. 2.

Ruth. 3.

suauitatem disponeres, & alios tecum stantes, & aspicientes edificares. Hora ad incrementum sacrificium peragendum accommoda ad sacrarium venis, ut facris vestibus induaris; ingressus autem nec aditum te expectantem, nec ministrum paratū inuenis, & ob tantam illorum negligentiam impatientia tangeris, & turbaris. Ecce aliam, in qua debuisses te ipsum pacare, tuam vilitatem, & peccata respicere; dignūque esse, ut ministri tui, tanquā vilissimi hominis nullam memoriam haberent, & veluti omnium infimum te eos expectare facerent. Triclinium corpus tuum resecturus ingrediens, panis tibi niger, & durus apponitur, pulmentum insulsum, & malę apparatus offertur, cuius causa tristitatis, & interius saltem coqui officiantiam & prælati duritiam incusas. Ecce aliam: Debuisses enim tunc, ut verus Christi pauper, illa penuria, & incommoditate exultare, panem illum & pulmentum insulsum, in sanguine tui Redemptoris intingere, & regum deliciis præferre. Cum aliis fratribus colloquium gratia remissionis institutes, oblata occasione te ipsum laudasti, aut tuam sententiam plus nimio descendens, contendisti; aut historiam, vel fabellam inutilem enarraisti. Ecce aliam, quia si diuinę inspirationi te interius ad mortificationem vocanti paruisses, & nec te ipsum laudasses, nec pro te nihili cõtendisses, nec secularia narraasses, glorię coronę te in cœlis expectanti gemmā adiceres. A prælato, vel ab alio maiori fratre, aut æquali, aut minori malę exceptus es, & verbis amarulentis, ac contumeliis affectus, quibus aut similia, ausus es respondere, aut nõ timuisti ob iniuriam illatam murmurare, & querulari. Ecce aliam: Si enim patienter contumeliã audiuisses, & hilariter iniurias suscepisses, non modicum puritatis augmentum, nec minimam animi libertatem comparasses. Defectus aliquis parui momenti tibi innocenti occulte, aut publice ab aliis obicitur, & statim admiraris, & mille modis te ipsum excusas. Ecce aliam: quia non multi momenti ignominia silentio admittenda esset, & multa a Prælato imposta acceptanda. Cœnobium ad aliquod negotium egressus, aliqua pulchra quę videas, curiosa, quę audias, iocosa quę dicas, passim occurrunt, quibus, ac si esses vnus ex mundanis hominibus, sedatis, Ecce aliam: oportebat enim oculos vanitati claudere, aures aduersus curiositatem munire, & linguã, indomitam bestiam continere. Hęc exempli gratia dicta sufficiant, nam possem innumerabiles alias proficiendi occasiones, quę quotidie instant, & nos ad diuitias spirituales lucrandas vocant, in medium proferre.

D

E

Ista, dicit, minima sunt. Crede mihi, nullus spiritualis vir, desiderio perfectionis tactus, ista contempnit. Pro certo etiã habe, quia nullus vnquam sine istis minimis, ad eam, quam exoptas, sanctitatem peruenit. Nec mihi succenseas, quod minima attuli, quia ego nollem ista minima prætereire, quę, cum ut minima sperno (& sapissimè ob antiquam, qua sceteo, negligentiam, & duritię mei cordis sperno) sentio me interius castigatum, & grauiter a Domino reprehensum. Non, inquam, mihi, hæc attulisse succenseas, imò potius tu mihi minima, sed vtilissima suadenti crede, & has spicas collige post terga metentium. Nec putes eas esse tenues, vredineque percussas, quę venientem famem designent, quin imò plenę sunt, atque formosę, & magne cuiusdam fertilitatis aduenientis indicia. Si eas diligenter collegeris, audies a patrefamilias: Quando hora vescedi fuerit, veni huc, & comede panem, & intinge buccellam tuam in aceto. Jam tibi dabitur panis, qui te confirmet, & occasio magna credendi, quam ad in-

Ruth. 1.

gentem

gentem cumulum meritorum, non tamen sine acco-
to, hoc est, sine laboris amaritudine, & molestia, lu-
scipies. Et o anima diues facta & primū minoribus
meritis, deinde magnis pro Christo tribulationibus
cumulata, quid ni ad eius coniugium assurges? Pro-
pinquus cedit iuri propinquitatis, & mundus, quem
ipsa contempseris, te quoque contemnet, vt mundus
tibi crucifixus sit, & tu mudo, & Christus te in spon-
sam sine vilo impedimento suscipiat. Ista igitur pro-
ficiendi occasiones, nulla ratione pratermittenda
sunt, sed magna mentis contentione amplexanda,
quæ nos vt assidua limæ corrosio paulatim emūdat.
Ad quod hortatur Paulus, cum ait: Videte fratres
quomodo cautē ambuletis: nō quasi insipientes, sed
vt sapientes, redimentes tempus, quoniam dies mali
sunt. Hanc cautam ambulationem à Paulo postula-
tam, me quidem aurifices docent, qui cum aurum, id
est, rem magni pretij, manibus tractent, non solum
cautē se gerunt, ne magnā vim auri perdant, sed etiā
ne minimum granum amittant. Sciunt enim quod
ex multis minimis auri granis, magna auri copia cō-
flatur. O incredibile stultitiā nostram? Estne aurum,
quod tractant aurifices, merito virtutum pretiosius?
Sed si illi cautē ambulant, ne modicum metalli cor-
ruptibilis perdāt: quare nos ambulamus incautē,
imō & imprudenter, qui tot virtutis adaugendæ oc-
casiones perdimus, & gemas meritotū pretiosissimas
non tantum oblitī, aut incuriosi, sed scientes, & vi-
dentes derelinquimus: Illi nō sunt insipientes in suo
negotio, sed abundē sapientes, qui ita sua minima &
magna disponunt, vt quantum potest humana dili-
gentia, nihil illos auri & gemmarum fugiat; & nos
erimus insipientes in negotio nostro, ita vt nunc ista
ocasio virtutis, & postea illa, & in fine vitæ magnus
cumulus meritorum nos deserat: O vtinam non ita
sit, sed redimamus à malitia tempus, quo possimus in
nostræ virtutis augmentum semper incubere. Quid
est redimere tempus, nisi aut detrimento rerum tem-
poralium, aut nostræ comoditatis damno tamquam
pretio soluto tempus coemere, in quo vacemus vir-
tutis studiis? Redimere tempus est, inquit Anselmus,
vt quando aliquis infert tibi litem, perdas aliquid, vt
Deo vaces, non litibus. Quod enim perdis pretium
est temporis. Quo modo perdis nummos, vt emas ti-
bi aliquid, sic perde nummos vel quodlibet aliud, vt
emas tibi quietem. Redimamus itaque tempus, id
est, commodis nostris, & curis huius sæculi subtra-
hamus, vt in frequentibus virtutum occasionibus,
quæ singulis momentis se offerunt, seipsum impen-
dat. Redimamus tempus, quia verè captiuum est,
cum non Deo famulatur, sed nostræ propriæ volun-
tati, aut vanitati deseruit. Tunc verò redimur, cum
ab iis, quæ nostrum statum non decet, liberatum,
augmento nostræ virtutis obsequitur.

Anselm.
ibid.

Luc. 12.

Apostol.

Dominus etiam monet, ne istas paruulas occasio-
nes proficiendi perdamus, cum vult nos similes esse
seruis expectantibus dominum suum, vt cum vene-
rit, & pulsauerit, confestim aperiant ei. Quid enim
est dominum ad suum seruum venite, nisi, illum,
quem iam in seruum admiserat, & iustum fecerat,
ad perfectionem vocare: Et quid Dominum pulsare,
nisi ad aliquod virtutis opus, siue magnum, siue par-
uum, inuitate, & virtutis alienius exercendæ occa-
sionem offerre? Iuxta illud: Ego sto ad ostium, & pul-
so, pulsat, cum vocat, cum opus studiosum exigit, &
stat ad ostium, cum id, quod postulauerat, factum
expectat. Si ille est, qui pulsat, & minuta à nobis
poscit, vt nos, qui modici sumus, multorum mini-
morū aggregatione crescimus, quis est tam excors,
imō tam durus, & insensibilis, vt nō suo factori pul-

santi respōdeat: Intendit ille in nobis illud, quod di-
cit Salomon: Da sapienti occasionem, & addetur ei
sapientia, & occasionem acquirēda virtutis docet:
quare nos qui statum sapientium profitemur, & nos
sapientes existimamus, istam sapientiā oblatam, non
accipimus? Vult item & illud: Doce iustum, & festi-
nabit accipere: & ideo nos non tantum in magnis,
sed etiam in minimis erudit: quare recipere iustitiā
atque amplecti negligimus? Si quis putet ista mini-
ma casu nobis accidere, & non speciali Dei prou-
dentia contingere, hic cæcusest, & manu tētans, qui
ignorat pium Dominum nostræ imbecillitati con-
sulētē non semper ad res arduas atq; difficiles, sed
etiam ad minimas & faciles hominem excitare: qui
veluti per faciles gradus sine vlla lassitudine ad
culmē virtutis ascendat. Bene proinde Salomon, mi-
nima, vt Dei etiā, mandata respiciens, ait: Quodcū-
que facere potest manus tua, instāter operate. Quid
est quodcumque? Et magnum bonum facito, & mi-
nimū non omitte: Difficile amplectere, & facile noli
asperrari. An nō Deus omnia creauit, & magna cū
paruis fabrefecit? An non ille creator est elephantis,
& culicis, aquilæ, & muscæ, & minima quæq; ex sue
bonitatis, & potentiæ thesauro eduxit? Ita homo sui
imago creatoris in his quæ ad ipsū pertinet, magna
si potest faciat, & his præstitis minima non derelin-
quat. Neque enim Dominus, cum orbem condidit,
secum cogitauit istud minimū est, omittere illud,
sed, vt est in libro sapientiæ. Pusillum, & magnum
ipse fecit, & æqualiter cura est illi de omnibus. Nos
igitur cum nostram perfectionem operamur, nequa-
quam simile aliquid cogitemus. Quin potius formā
creationis in nostra inuouatione tenentes, & magna
& pusilla præstare curemus. Minima profectō à no-
bis faciendā sunt, vt in postremo die in minimis fi-
deles inuenti super maiora constituamur. At post
hanc vitam nec est opus, nec ratio, id est, nec indu-
stria, nec facultas agendi. In ista igitur vita mortali,
nisi præmio pusillorum carere volumus, (& quidem
illud pusillum non est) cum maioribus pusilla quo-
que, & exilia faciemus. Mirum enim est, quod veli-
mus à seruis nostris etiam à minimis, nostram vo-
luntatem fieri, & nos Dei serui non in omnibus, sed
tantum in magnis eius voluntatem faciamus. Sed
valde formido, quod in magnis Dei voluntatem non
facit, qui in minoribus virtutem spernit.

Prou. 9.

Ibidem.

Eccles. 9.

Sapient. 6.

*Quod religiosus perfectionem amans, sit
vita communis affectator.*

CAPVT XXXV.

NON est minoris momēti ad viam per-
fectionis feliciter peragendam, amor
& exacta custodia vitæ cōmunis, quā
in statu religioso nostri maiores insti-
tuerūt, & suo exēplo, ac vitæ ratione
probarunt, quæ amoris in omnibus proficiendi con-
iuncta tantum valet ad propositum virtutis augen-
dum, vt multos viderimus his duobus documentis
tamquam duabus alis carnalis cōuersationis vilita-
tem facile deseruisse, & ad non modicam puritatem
euolasse. Vita igitur cōmunis, quam status religio-
nis profiteretur, vtilitates, & merita expositura, ne quis
in nominis notione labore, prius quid ipsa sit, breui
descriptione dicamus. Vita cōmunis religiosorum
est, modus, aut ratio viuendi à maioribus instituta,
regulis, & institutis decreta, longo vsu & consuetu-
dine probata, & exēplo illorum, qui spiritualiter
viuunt, ac ipsa eorum cōuersandi ratione firmata.

Ad